

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ОЛТИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

2020 йил 7 август куни Тошкент шаҳрида Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенатининг олтинчи ялпи мажлиси бўлиб ўтди.

Видеоконференцалоқа тарзида ўтказилган ялпи мажлисда ҳукумат аъзолари, вазирлик ва идоралар раҳбарлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Ялпи мажлисида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси Танзила Норбоева олиб борди.

Парламент юқори палатаси аъзолари томонидан 16 та масала, шу жумладан, 8 та қонун қўриб чиқилди. Ялпи мажлиси иши Сенатнинг расмий веб-сайти ва ижтимоий тармоқлардаги саҳифалари орқали ҳамда "Узрпорт" телеканалда тўғридан-тўғри жонли эфирда намойиш этилди.

Ялпи мажлисининг расмий қисмига ўтишдан аввал ўзбек ва қорақалпоқ элининг забардаст фарзанди, таникли давлат ва жамоат арбоби, Ўзбекистон Қҳрамони, Қорақалпоғистон Республикаси Жўрғи Кенгеси Раиси, Сенат аъзоси Муса Тажетдинов эҳтирош билан қўлини қўйди.

Шундан сўнг сенаторлар томонидан "Таълим тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни муҳокама қилинди.

Таъкидланганидек, "Таълим тўғрисида"ги Қонун 1997 йилда қабул қилинган бўлиб, таълим сифатини таъминлашга қўйилган бугунги талабларга жавоб бермайди. Мазкур янги Қонуннинг қабул қилиниши эса таълим масаласининг тарбия билан узвий боғлиқлигини таъминлайди.

Бундан ташқари, мактабгача таълим ва тарбия масаласига алоҳида эътибор қаратилиб, мактабгача ёшдаги болаларни ўқитиш ва тарбиялашга, болаларни умумий ўрта таълимга тайёрлашга қаратилган узлуксиз таълим турини такомиллаштиришга ҳизмат қилади.

Шу билан бирга, мактабгача таълим тизимидан бошлаб умумий ўрта ва ўрта махсус таълим, касб-хунар таълими, олий таълим, кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, мактабдан ташқари таълимнинг узвийлигини, мазмун жиҳатидан кетма-кетлигини таъминлашга алоҳида аҳамият берилмоқда.

Қолаверса, бошланғич, касб-хунар таълими, касб-хунар мактабларида IX синф битирувчилари негизда бепул асосда кундузги таълим шаклида умумтаълим ва мутахассислик фанларининг икки йиллик интеграцияланган дастурлари асосида таълим амалга оширилиши белгиланмоқда.

Қонунда таълим муассасаси ходимлари, таълим олувчилар ва ота-оналарнинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги, таълим жараёни қатнашчиларининг ижтимоий ҳимояси, таълим жараёнида меҳнат қилаётган минглаб мутахассисларнинг, миллионлаб ота-оналарнинг ҳуқуқий мақомига, уларнинг ижтимоий муҳофазасига доир жиҳатларга, аynи вақтда мажбуриятларига ойдинлик киритилмоқда.

Шунингдек, қонун эндиликда таълимнинг нодавлат шаклини ривожлантиришга, жамиятимизда интеллектуал мулк салоҳиятидан самарали фойдаланиш, илм-маърифатга доир иш жойлари кенгайишига имкон беради.

Мажлисда сенаторлар янги тахрирдаги қонун кўплаб ҳамюртларимиз олий таълим, хорижда олинган таълим бўйича дипломлари тан олиш, таълим олувчилар учун вақтинча яшаш жойларини қафолатлаш, масофавий таълим, оилавий таълим, инклюзив таълим сингари ўз саволларига ечим топишга қўйилган масалаларга ҳуқуқий ойдинлик киритилгани билан аҳамиятини бўлишини таъкидлади.

Сенат аъзолари мазкур қонунни маъқуллади.

Сўнгра кун тартибидagi навбатдаги масала — "Аҳоли бандлиги тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қўриб чиқилди.

Қайд этилганидек, амалдаги қонуннинг тўғридан-тўғри амал қилиш талаблари паст бўлиб, бугунги бозор шароитида самарасиз бўлган, эскирган норма

ва қоидаларни ўзда муҳасам этиб келмоқда. Хусусан, меҳнат органлари томонидан кўрсатилган хизматлар бир неча қонуности меъёрий ҳужжатлар билан тартибга солинади.

Бундан ташқари, янги иш ўринларини ташкил этиш ва касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малака ошириш бўйича давлат буюртмаси механизми кўрсатилмаган. Шу жиҳатдан бандликни таъминлаш, ишсизликдан ҳимоя қилиш, меҳнат бозори ва меҳнат миграцияси билан боғлиқ янги муносабатларни қонуний тартибга солиш зарурати ҳам вужудга келмоқда.

Янги тахрирдаги "Аҳоли бандлиги тўғрисида"ги Қонун эса ушбу йўналишдаги фаолиятни тартибга солиш мақсадларига хизмат қилади.

Шу билан бирга, аҳоли бандлигини таъминлашда замонавий касбий ва меҳнат стандартларини жорий этиш, меҳнатга ҳақ тўлашнинг механизми тартибга солиш ва такомиллаштиришда дастуриламал бўлади.

Қонунда биринчи марта иш билан таъминлашнинг самарали ва истиқболли йўналишлари — касбий малака ва компетенцияни ривожлантириш миллий тизими, меҳнат дафтарчалари ва шартномаларини электрон ҳисобини юртишни назарда тутувчи ягона миллий меҳнат тизими жорий этилмоқда.

Давоми 2-3-бетларда

Эксклюзив интервью

ТЕСТ ЖАРАЁНИ ВА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРГАРЛИК

олий таълим муассасалари жамоасидан янада масъулият талаб этади

Коронавирус пандемияси туфайли юзага келган мураккаб вазият нафақат кундалик ҳаёт тарзимиз, балки ҳар йили ўтказиладиган анъанавий тадбир ва бошқа ташкилий жараёнларни ҳам мавжуд ҳолатга мувофиқ тартибда ташкил этишни талаб этмоқда. Жумладан, абитуриентлар учун муҳим босқич ҳисобланган тест имтиҳонлари ва олий таълим муассасаларида янги ўқув йилининг бошланиши бу йил мавжуд ҳолатдан келиб чиққан ҳолда, ҳар сафаргидан бошқача кечиши кутилмоқда.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев 6 август куни жорий йилда олий таълим муассасаларига қабулни ташкил этиш ва 2020/2021 ўқув йилига тайёргарлик кўриш масалалари юзасидан ўтказган йиғилишда бу бўйича тегишли вазирлик ва идоралар раҳбарларига аниқ кўрсатма ва топшириқлар берди.

Йиғилишда муҳокама қилинган долзарб масалалар ва уларнинг ижроси юзасидан амалга ошириладиган чора-тадбирлар хусусида қатор вазирлик ва идоралар мутасаддилари, олий таълим муассасалари ректорларининг фикр-мулоҳазалари билан қиздиқди.

Давоми 3-бетда

Муствақиллигимизнинг 29 йиллигига

ЯНГИЛАНАЁТГАН ЎЗБЕКИСТОН: Ислоҳот ва ўзгаришлар даври

Ханим Йўлдошев олган сурат.

Соҳа такомиллашади, шаффофлик, очиқлик таъминланади, бу эса ҳуфиёна иқтисодиёт ва коррупциянинг олдини олади

Бугун юртимиз улкан қурилиш майдонига айланган, десак, муболага бўлмайди. Барча ҳудудларда янги ишлаб чиқариш корхоналари, муҳим ижтимоий объектлар, замонавий ва шинам уй-жойлар, йўл ва кўприклар бунёд этилмоқда.

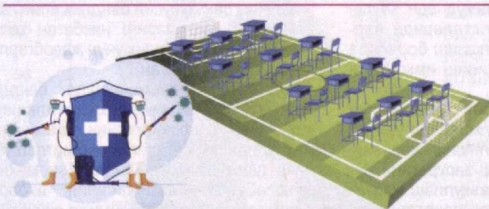
Давоми 5-бетда

Президент Шавкат Мирзиёев 6 август куни жорий йилда олий таълим муассасаларига қабулни ташкил қилиш ва 2020/2021 ўқув йилига тайёргарлик кўриш масалалари юзасидан йиғилиш ўтказди.

✓ Магистратура йўналишида 72 та таълим даргоҳига 78 минг 720 нафар ёки ўтган йилгига нисбатан 3 баробар кўп ҳужжат топширилган. Умуман, қабул квоталари 2016 йилгига нисбатан 3 маротаба ортган.

✓ Ёпиқ бинолар эпидемиологик талабга жавоб бермаслигини, ижтимоий масофага риоя қилинган тақдирда имтиҳонлар вақти анчага қўзилиб кетишини инобатга олиб, тест синовларини стадионларда ташкил этишга топшириқ берилди. Бунда имтиҳонлар кунига 2 марта (ҳаво салқин пайтда) ўтказилса, барчасини тахминан 12-14 кунда аяқлаш мумкин.

✓ Жорий йилда мамлакатимиздаги олий таълим муассасаларига (ОТМ) бакалаврият босқичига 162 364, магистратурага 10 425 ўрин ажратилган.

✓ Тест имтиҳонларини абитуриентлар ва назоратчилар учун эпидемиологик ҳавфсизлигини таъминлаш имконини берадиган жойда ўтказиш кераклиги қайд этилди.

✓ Жорий йил 91 та ОТМга бакалаврият йўналиши бўйича 1 миллион 484 минг нафар абитуриент ҳужжат топширган бўлиб, бу ўтган йилгига нисбатан 39 фоиз кўп. Битта ўринга 10,6 та талабгор тўғри келмоқда.

✓ Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги 25 августгача барча 7 минг 200 дан зиёд фан бўйича назарий ва амалий машғулотларнинг рақамли услубий таъминотини ва масофавий таълимга мослаштирилган ўқув дастурларини яратиши белгиланди. Камида 35 та давлат ОТМларида биринчи курс талабалари учун ўқиш кредит-модуль тизими асосида ташкил этилади.

✓ Нуфузли хорижий университетлар билан ҳамкорликда Ўзбекистоннинг камида 5 та олий таълим муассасаси трансформация қилинади. Бунда асосан тузилма ва ўқитиш технологиялари такомиллаштирилади, натижада улар замонавий таълим берадиган ва инновацияларни жорий қиладиган илмий даргоҳга айлантирилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ОЛТИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Бошланиши 1-бетда

Уларнинг киритилиши бандликни таъминлашнинг зарурий шарти ҳисобланиб, меҳнат бозори тўғрисида тўлиқ маълумот тўплаш ва олишга имкон беради. Айниқса, рақамли иқтисодиётга ўтиш шариоатида жуда муҳим чора-тадбирларни амалга ошириш имконини беради.

Қонуннинг қабул қилиниши меҳнат бозори ва бандликни сифат жиҳатидан янги босқичга кўтариш, миллий ишчи кучи сифатини ошириш учун рағбатлантиришни ташкил этиш, ижтимоий ҳимояга муҳтож шахсларни ишга жойлаштиришни кучайтириш, ишсизларни моддий қўллаб-қувватлаш ва ижтимоий фаоллигини рағбатлантиришни мустахкамлади.

Шунингдек, меҳнат бозорида замонавий инфратузилма ва институционал муҳитни яратиш, меҳнат органлари томонидан кўрсатилаётган хизматлар қўламини кенгайтириш, шахсларнинг тадбиркорлик ташаббуслари ва ўзини ўзи банд қилишга жалб этиш имкониятлари ортади.

Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Янги тахрирдаги "Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ҳам муҳокама марказида бўлди.

Таъкидланганидек, қонунни янги тахрирда ишлаб чиқишнинг зарурати бугунги кунда одам савдосидан жабрланганларни ҳимоя қилиш ва уларга ёрдам бериш масалаларига доир аниқ қоидалар тартибга солилмаганилиги ҳамда вояга етмаганларнинг савдосига қарши курашишни ўзига хос хусусиятлари, шу жумладан, идентификация қилиш, ёрдам бериш ва ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий мақоми белгиланмаганилиги билан ифодаланмоқда.

Янги тахрирдаги қонунда ана шу жиҳатлар эътиборга олинган. Жумладан, соҳага оид асосий тушунчалар ва тамойиллари, уни давлат томонидан тартибга солишга оид нормалар, ваколатли давлат органлари, Миллий комиссия, ҳудудий комиссиялар ва Миллий маърузачига оид меъёrlар аниқ белгиланган.

Маълумки, ҳозирги кунда республикада 9 мингдан ортиқ нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолият кўрсатса, уларнинг 100 га яқини одам савдосига қарши курашиш борасида иш олиб бормоқда. Қонунда мазкур йўналишга доир фаолиятни амалга ошираётган давлат органларига қўмақлашувчи ташкилотлар қаторида нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳам белгиланиб, уларнинг ваколати ва вазифалари аниқ очиб берилмоқда.

Шу билан бирга, амалдагидан фарқли ўлароқ қонуннинг янги матидада одам савдосидан жабрланганларни ижтимоий реабилитация қилиш ва мослашувини таъминлаш тартиби ва жабрланганлар ҳақидаги маълумотларнинг махфийлигини таъминлаш ва уларга тақдим этиладиган хавфсизлик чоралари ва бошқа кафолатлари ёритилмоқда.

Бундан ташқари, миллий қонунчилигимизда илгари бўлмаган одам савдосидан жабрланганларни идентификация қилиш ва уларни қайта йўналтириш тушунчалари алоҳида бобда белгиланмоқда.

Қонуннинг қабул қилиниши одам савдосидан жабрланган фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини кафолатли ҳимоя қилишга хизмат қилади.

Сенат аъзолари мазкур қонунни маъқуллади.

Шундан кейин парламент юқори палатаси аъзолари "Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий тузилиши тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини муҳокама қилди.

Қонун Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий тузилиши соҳасидаги муносабатларни тартибга солишга хизмат қилиш билан аҳамиятлидир.

Мазкур қонуннинг қабул қилиниши бир неча объектив сабаблар билан боғлиқ. Жумладан, амалдаги 1996 йилда қабул қилинган "Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий тузилиш масалаларини ҳал этиш тартиби тўғрисида"ги Қонун мамлакатда маъмурий-ҳудудий тузилиш масалаларини тизимли ҳал этишни таъминлай олмади. Қолаверса, маъмурий-ҳудудий тузилиш масалаларини босқичма-босқич қарор қабул қилиш тартиби мавжуд эмас.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикасида маъмурий-ҳудудий тузилиш масалалари бўйича тақлифларни давлат экспертизасидан ўтказиш тартиб-таомиллари ишлаб чиқилмаган ва тартибга солилмаган. Бу эса, ўз навбатида, мазкур масалаларда чуқур таҳлил қилинмаган қарорларнинг қабул қилинишига замин яратиб келаётди. Давлат ҳокимияти ва бошқарув органларининг ваколатлари ва вазифалари аниқ белгиланган бўлиб, шунингдек, тўғридан-тўғри амал қилувчи нормалар белгиланмаган.

Яна бир жиҳат. Амалдаги қонун қабул қилинганда 31 моддадан иборат бўлган ва бугунги кунда уларнинг 15 таси турли сабабларга кўра, ўз кучини йўқотган.

Мажлисида сенаторлар мазкур янги қонун амалдаги "Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий тузилиш масалаларини ҳал этиш тартиби тўғрисида"ги Қонундан бир қатор асосий қоидаларнинг мавжудлиги билан ажралиб туришини қайд этди.

Хусусан, ҳудудий тузилиш масалалари бўйича қарор қабул қилишда давлат органларининг ваколатлари ва вазифалари аниқ белгиланб қўйилмоқда.

Шу билан бирга, Ўзбекистон Республикасида маъмурий-ҳудудий тузилиши

масалалари бўйича тақлифларни давлат экспертизасидан ўтказиш механизмлари ўрнатилган ва мазкур масалаларда махсус комиссиялар тузиш ва уларнинг фаолиятини ташкил этиш ҳуқуқий нормалар асосида белгиланмоқда. Шунингдек, маъмурий-ҳудудий тузилиш масалаларида қабул қилинган қарорларга жойларда амал қилиниши механизмлари жорий этилмоқда. Мазкур қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Бундан ташқари, янги тахрирдаги "Қишлоқ ҳўжалиги ўсимликларини зараркунандалар, касалликлар ва бегона ўтлардан ҳимоя қилиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қўриб чиқилди.

Қонун тегишли вазирлик ва идоралар мутахассислари ва экспертлар иштирокетида ҳар томонлама ўрганиб чиқилгандан сўнг, уни тамомла қайта қўриб чиқиш зарур деган хулосага келинди.

Аввало, ҳужжатда ўсимликларни зарарли организмлардан ҳимоя қилишда қўлланиладиган кимёвий бирикмалар ва тавсия этилган кимёвий ҳамда биологик воситалар, ўғитлар ва бошқа препаратларнинг рўйхати келтирилмаган. Шунингдек, улардан самарали ва безарар фойдаланишнинг асосий мезон ҳамда меъёрлари очиб берилмаган.

Бундан ташқари, қонунда ўсимликларни ҳимоя қилиш объектилари ҳамда субъектларини аниқлаш, уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларига оид масалалар аниқ элмаган. Қолаверса, қишлоқ ҳўжалигига да халқаро талабларга жавоб берадиган махсусотларни етиштиришда пестицидлар стандарт меъёрларини таъминлаш мақсадида радиологик, токсикологик кузатув ва тахшисларга доир жиҳатлар ёритилмаган.

Шу билан бир қаторда, қонунда янги пестицидлар ва агрокимёвий воситаларни рўйхатга олиш ва воситани Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ҳўжалигига да ишлаш учун рухсат бериш талаблари баён этилмаган. Аграр тармоқда ўсимликларнинг янги навлари, турларини жорий этиш натижасида зараркунанда, касаллик ва бегона ўтларнинг аввал учрамаган турлари тарқалишини ўрганиш масалаларига доир нормалар белгиланмаган.

Экспертларнинг фикрича, қонун нормаларини ўсимликлар карантини ва уларнинг муҳофазаси тўғрисидаги бошқа қонун ҳужжатлари ва халқаро ҳужжатларга мувофиқлиги юзасидан қўриб чиқиш лозим. Бундан ташқари, қонун моддаларининг баён этилиши қонунчилик техникаси талабларига жавоб бермайди.

Қонунда тартибга солинадиган жамоатчилик муносабатларининг аҳамиятини эътиборга олиб, сенаторлар ушбу қонун концепциясини қайта қўриб чиқишни, унга комплекс ёндашиб, халқаро нормаларни имплементация қилиб, тақомилга етказишни, шунингдек, амалдаги қонунларни хатловдан ўтказиш ва уларга ушбу қонуннинг қоидаларини киритишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблади.

Сенат аъзолари олтинчи ялпи мажлисида "Қонун ижодкорлиги ҳамда парламент назорати жараёни янада тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонунни ҳам қўриб чиқди.

Давлат бошқаруви органлари фаолияти устидан самарали парламент назорати ташкил қилишга қаратилган ушбу қонун билан парламент ва маҳаллий Кенгашлар фаолиятига оид бир қатор қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Жумладан, амалдаги "Парламент назорати тўғрисида"ги Қонунга мувофиқ Олий Мажлис палаталари фақат ҳукумат аъзоларининг ахборотини эшитишга ҳақлиги белгиланган бўлса, киритилаётган ўзгаришга асосан Қонунчилик палатаси ва Сенат ҳукумат аъзолари ва давлат органлари раҳбарларидан ташқари ҳўжалик бошқаруви органлари раҳбарларининг ҳам ўз фаолиятига доир масалалар юзасидан ахборотини эшитиш мумкинлиги мустахкамланмоқда.

Қонунларга киритилаётган янгиликлардан бири парламент назоратининг тури ҳисобланиши парламент текшируви институтини жонлантириш ва кенгроқ қўллаш амалиётини жорий қилишга қаратилган.

Сабоби, парламент текширувини ўтказиш бўйича амалдаги тартибда бир қатор камчиликлар мавжуд эди. Хусусан, Олий Мажлис палаталарида парламент текширувини ўтказиш борасида алоҳида қарор қабул қилиш имконияти йўқ эди.

Ўз ўрнида, парламент текширувини ўтказиш зарурати юзага келганда уни ўтказиш ташаббусини келишиш жараёни, яъни қарор қабул қилиш заруратини муҳокама қилиш ва уни маъқуллаш жараёни парламент ҳар иккала палаталарида босқичма-босқич амалга оширилиши мурракб бўлиб, бу асоссиз равишда ортиқча вақтни талаб қиларди.

Шунга кўра мазкур қонун билан парламент текшируви Қонунчилик палатасининг ёки Сенатнинг алоҳида қарори билан ёхуд Олий Мажлис палаталарининг қўшма қарори билан ўтказилиши мумкинлиги белгиланмоқда.

Шунингдек, ўзгаришларга асосан аҳолини қийнаб келаётган муаммолар юзасидан парламент, депутат ва сенатор сўровлари кимнинг номига юборилган бўлса, ўша мансабдор шахс ёки унинг вазифасини бажариши юклатилган шахс

томонидан жавоб берилиши белгиланмоқда. Бу эса сўровларнинг таъсирчанлигини янада оширишга хизмат қилади.

Яна бир ўзгариш — қонун лойиҳаларини қўриб чиқиш самарадорлиги ошишга ҳамда қонун лойиҳалари сифатининг яхшиланишига қаратилган. Унга кўра, Қонунчилик палатасида амалга ошириладиган биринчи ўқишдаги қонун лойиҳаси юзасидан маъруза билан, қонун тарихида, қонунчилик ташаббуси ҳуқуқи субъекти ёки унинг вакили, кейинги ўқишларда эса масъл қўмита вакили сўзга чиқиши белгиланмоқда.

Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди.

Шундан сўнг "Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг ҳарбий хизматини ўташ тартиби тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни муҳокама қилинди.

Мазкур қонун Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг ҳарбий хизматини ўташ тартиби тўғрисидаги низомини тасдиқлаш ҳақида"ги ҳамда "Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларининг ҳарбий тайёргарлик ўқув бўлиммаларида резерв ва захира офицерларини тайёрлаш тизимини тақомиллаштириш тўғрисида"ги қарорлари ижросини таъминлаш мақсадида ишлаб чиқилгани таъкидланди.

Қонуннинг қабул қилиниши Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан ҳарбий хизматини ўташ билан боғлиқ йўналишдаги қонун ҳужжатларини тақомиллаштириш ва ягона қўрғинишга келтиришга, соҳада қўлланиладиган тушуна, атама ва номланишларни бир хил талқин этилиши имконини беради.

Қонунга ўзгариш ва қўшимчалар киритишдан қўзғалган асосий мақсад:

* ҳарбий хизматга қабул қилиш ва ҳарбий хизматдан бўшатиш мезонларини аниқ белгиллаб бериш;

* сержант унвони ўрнига янгидан киритилган I, II, III даражали сержант унвонлари ҳамда кема таркибидagi унвонларда бўлган ўзгаришларни қонун ҳужжатларида эътиборга олиш;

* илгари Мудоффа вазирлиги ваколатида бўлган ҳарбий кийим-кечакда юриш тартиб-қоидаларини белгиллаш ваколатини қўқ тузилмалари мавжуд вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг раҳбарлигига бериш;

* олий таълим муассасаларида резервдаги ва захирадаги офицерларни тайёрлаш ҳарбий тайёргарлик ўқув марказлари ва курсларида олиб борилиши мумкинлигини белгиллаш.

Ушбу ўзгаришлар ва қўшимчалар амалдаги қонунчилик ҳужжатларини мувофиқлаштириш ҳамда қонунчилидаги ҳуқуқий бўлимларни бартараф этишга замин яратди.

Қизгин муҳокамалардан сўнг сенаторлар томонидан ушбу қонун маъқулланди.

Сўнгра "Хусусий бандлик агентликлари тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қўриб чиқилди.

Хусусий бандлик агентликлари фаолиятини тартибга солиш тўғрисидаги 2018 йилда қабул қилинган қонуннинг қўлланлиши жараёнида, агентликлар чет элда ишлаш истагини билдирган фуқаролардан маблағлар йиғиб олиб, эгаларини ишга жойлаштирмасдан маблағларни талон-тароқ қилиш ҳолатларига йўл қўйилгани таъкидланди.

Шу каби жиноятлар, яъни 7123 нафар фуқарога 72 миллиард сўмдан ортиқ моддий зарар етказганликлари учун 10 та хусусий бандлик агентлиги раҳбарлигига жиноят ишлари қўзғатилган.

Хусусан, "Humana" хусусий бандлик агентлиги раҳбари томонидан 1086 нафар фуқародан 21,2 миллиард сўм миқдоридида, "Korean and Migrations" агентлиги раҳбари томонидан 2317 нафар фуқародан 22,2 миллиард сўм миқдоридида пул маблағлари ўзлаштирилган.

Мазкур қонун билан бу каби салбий ҳолатларга барҳам бериш мақсадида чет эллардан иш қидираётган шахсларни ишга жойлаштириш бўйича кўрсатилган хизматлар учун тўловларни иш қидираётган шахслардан эмас балки иш берувчидан ўндириб белгиланмоқда.

Шунингдек, хусусий бандлик агентлиги мансабдор шахсларига нисбатан қонун талабларини бузганлиги учун жавобгарлик ҳам назарда тутилган.

Иш билан таъминлашда бандлик агентликлари томонидан қўрсатиладиган хизматлар шаффофлигини таъминлаш мақсадида қўрсатилган хизматлар бўйича шартномалар Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг ахборот тизимида реал вақт режимида рўйхатдан ўтказиб борилади.

Бундан ташқари, республикадан ташқарида иш қидираётган фуқароларимизни ишга жойлаштириш кафолатларини ошириш мақсадида хусусий бандлик агентликларининг чет эллик иш берувчи, шериклар билан ёзма шаклда ҳамкорлик тўғрисида шартнома тузиши ҳам зарурий шарт қилиб белгиланган.

Қонунга киритилаётган ўзгаришлар бугунги кундаги долазарб масалаларнинг ҳал этилиши, фуқаролар турмуш фаровонлиги ошишига замин яратди. Сенаторлар томонидан ушбу қонун маъқулланди.

Сўнгра қўқ тартибидagi навбатдаги масала — 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини "Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили"да амалга оширишга оид Давлат дастурининг 2020 йил биринчи ярим йиллигидаги ижроси юзасидан Вазирлар Маҳкамасининг ҳисоботи эшитилди.

Қайд этилганидек, ҳукумат томонидан 163 та норматив-ҳуқуқий ҳужжат ҳамда 121 та чора-тадбирлар дастурлари ва бошқа ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш назарда тутилган Дастур ижросини таъминлаш ва доимий мониторинг қилиб бориш юзасидан яхлит тизим яратилган.

Ҳисобот даврида хорижий инвестиция ва кредитлар ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 1,2 баробар қўқ ўзлаштирилган. Жами хизматлар ҳажми 2,6 фоизга ошган.

Давлат тиббиёт ташкилотлари ва аҳолини дори воситалари, тиббиёт бўлимлари билан таъминлашга ўтган йилга нисбатан 1,3 баробар қўқ ёки қарийб 1,5 триллион сўм ажратилган.

Таъкидланганидек, коронавирус пандемияси оқибатида мамлакатимизда ҳам иқтисодиёт тармоқларидаги ўсиш суръатлари сезиларли даражада пасайган. Хусусан, республикаимизда экспорт ҳажми ўтган йилга нисбатан 22,6 фоизга қисқарган.

Дастурга мувофиқ 2020 йилнинг биринчи ярим йиллигида амалга оширилиши лозим бўлган 118 та банддаги топшириқларнинг 3 таси ўз вақтида бажарилмаган.

Жумладан, ишлаб чиқарилаётган озиқ-овқат махсусотларининг хавфсизлигини қўқайтириш тўғрисидаги ҳукумат қарори қабул қилиниши таъминланмаган.

Сенаторлар ҳукумат ҳисоботи муҳокама си жараёнида пандемия ва карантин шариоатида аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлашга ажратилган маблағлардан мақсадли ва самарали фойдаланишни таъминлаш бўйича етарлича чоралар қўрилмаганлиги оқибатида аҳоли орасида айрим эътирозлар юзага келаётганига эътибор қаратди.

Истеъмол махсусотлари ва дори воситаларининг нархлари асоссиз ошиб кетишининг олдини олиш борасида электрон назорат тизимини йўлга қўйиш бўйича вазифалар ижроси талаб даражасида таъминланмаганлиги таъкидланди.

Мамлакатимиздаги эпидемиологик вазиятни барқарорлаштириш, касалликларнинг олдини олиш, коронавируси шубҳа бўлган фуқароларни шифохоналарга етказиш, аҳолига карантин талабларини мунтазам тушуштириш ва бу жараёнда жамоатчилик назоратини амалга оширишда жойларда маҳалла идораларининг иштирокни кескин қўқайтириш зарурлигига уруғ берилди.

Мазкур масала юзасидан Сенатнинг тегишли қарори қабул қилинди.

Шундан сўнг ички ишлар вазирининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида 2020 йил 6 ой яқини бўйича жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ҳолати тўғрисидаги ахбороти эшитилди.

Таъкидланганидек, соҳада амалга оширилган тизимли ишлар натижасида умумий жиноятларнинг 20 497 таси ёки 95,2 фоизи фош этилган. Тергов органлари қидирувида бўлган 1051 нафар шахслар ушланган ва 261 нафар бедарак йўқолганлар топилган.

Ички ишлар органлари ташаббуси билан 4 158 та жиноят аниқланган. Республикадаги жами 9 145 та маҳаллаларнинг 66,3 фоизига ёки 6 061 тасида жиноят содир этилишига йўл қўйилмаган.

Шу билан бирга, ўтказилган ўрганишлар ички ишлар органлари фаолиятида муайян камчиликлар, ечимини қўқайтган муаммолар ва тўлиқ фойдаланилмаган имкониятлар мавжудлигини кўрсатмоқда.

Хусусан, жорий йилнинг 6 ойида республика миқёсида 21 535 та жиноятлар қайд этилган бўлиб, 100 минг аҳолига нисбатан ўртача 63,3 тадан тўғри келган. Оилалардаги нотинчлик, низоларнинг ўз вақтида ҳал этилмаслиги маҳалла фаоллари ва кенг жамоатчиликнинг эътиборидан четда қолганлиги оқибатида ўта оғир жиноятлар содир этилмоқда.

Жумладан, 2020 йилнинг 6 ойи давомида қайд этилган қотиллик жиноятларнинг ҳар учинчиси (71 таси, 35 фоиз) оғир тан жароҳати етказиш жиноятларининг 76 таси (20,5 фоиз) оила-турмуш муносабатлари доирасида содир этилган.

Шу билан бирга, оилавий низоларга ўз вақтида барҳам берилмаганлиги оқибатида 5 940 та оила-турмуш муносабатлари доирасидаги ҳуқуқбузарликлар содир этилиб, уларнинг ақсарияти, яъни 52,6 фоизи (3 123 таси) Тошкент, Бухоро, Навоий ва Фарғона вилоятлари ҳиссасига тўғри келади.

Хусусан, оила-турмуш доирасида таъйиқа учраган хотин-қизларнинг 2 776 нафарига "ҳимоя ордери" берилган.

Ешлар билан ишлашда қануз қўллаб муаммолар сакланиб қолаётганлиги, уларни бартараф этишга етарли даражада эътибор қаратилмаганлиги оқибатида жорий йилнинг 6 ойида республикада қайд этилган ҳар тўртинчи жиноят (4 988 та ёки 23,2 фоиз) ёшлар томонидан содир этилган бўлса, шундан 1315 таси ёки 6 фоизи иш билан банд бўлмаган ёшлар томонидан содир этилган.

Бундан ташқари, 3 мингдан ортиқ (3 198 нафар) ишсизлар томонидан жиноятлар содир этилганлиги жойларда аҳолини иш билан таъминлаш масалалари самарали ҳал этилмаётганини кўрсатди.

Республика бўйича умумий йўл-транспорт ҳодисалари сони ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қамайган (2 564/2 388) бўлса-да, йўлларда ҳаракатланиш учун хавфсиз шариот етарли даражада ташкил қилинмаганлиги оқибатида 730 нафар шахс вафот этган. 2 297 нафари эса турли даражада тан жароҳати олган.

Шу билан бирга, деярли ҳар иккинчи (2 388 тадан 1 017 таси) йўл-транспорт ҳодисалари белгиланган ҳаракатланиш тегилини ошириш оқибатида содир этилганлиги жойларда фото-видео қайд этиш мосламаганлиги фойдаланиш ишларини янада жадаллаштириш лозимлигини кўрсатмоқда.

Бундан ташқари, сенаторлар томонидан бевосита жойларга чиқиб ўтказилган ўрганишларида тизимда муаммо ва камчиликлар учраётгани аниқланди. Хусусан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларида профилактика инспекторининг ҳар ойлик ҳисоботини эшитиш номигагина ўтказилиб, айрим ҳолларда эса, умуман ўтказилмасдан қолган.

Ақсарият ҳолатларда халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларида ҳам тегишли туман ва шаҳар ички ишлар бўлимлари ҳисоботларини эшитиш жараёнида мазкур тузилмалар раҳбар ходимларининг иштироки тўлиқ таъминланмаган.

Шу билан бирга, ички ишлар органларида қадрлар билан ишлаш борасида амалга оширилган ижобий ишларга қарамастан ходимларининг 3027 нафари хизмат интизомини бузиш ҳолатига йўл қўйган бўлса, 52 нафар ходимлар эса жиноятга қўқ урган.

Масалан, жорий йилда Қашқадарё ва Андижон вилоятларида ходимлар томонидан содир этилган қонунбузғилиш ҳолатлари аҳоли орасида кенг муҳокама-ларга сабаб бўлиб, ички ишлар органларига нисбатан салбий фикрнинг шаклланишига сабаб бўлади.

Сенаторлар томонидан нотинч оилалардаги муаммоларни аниқлаш ва бартараф этиш ҳамда уларни ижтимоий маънавий томондан қўллаб-қувватлаш борасида идоралараро ишчи гуруҳ тузиш, қолаверса, о

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ СЕНАТИНИНГ ОЛТИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АХБОРОТ

Бошланиши 1-2-бетларда

Бундан ташқари, ёшларни, шу жумладан, қишлоқ жойларида, умумтаълим мактаблари, олий ва ўрта махсус таълим муассасалари битирувчиларини ишга жойлаштириш бўйича тизимли ишлар йўлга қўйилмаган.

Яна бир жиҳат. Вазирлик тизимидаги ҳозиргача амалда бўлган ўқув қўрсаткичлари шакли ва ўқитиш сифати даражаси бугунги кун талабларига жавоб бермайдиган. Масалан, амалда қўллаб келинаётган ўқув тизимининг ҳозирги шакли билан миллионлаб ишсиз аҳолини қамраб олишнинг иложи йўқ.

Шу билан бирга, фуқароларнинг меҳнат миграцияси жараёнларини тартибга солиш ва уларни ҳорижда уюшган ҳолда ишга жойлаштириш вазифалари талаб даражасида бажарилаётганлиги натижасида 2019 йилда ва 2020 йилнинг ўтган даврида умумий меҳнат миграцияси оқимида ташкиллаштирилган миграция улуши ўртача 9 фоизни ташкил этган.

Аниқланган муаммо ва камчиликларни бартараф этиш бўйича таклиф ва тавсиялар билдирилди.

Мазкур масала юзасидан Сенатнинг тегишли қарори қабул қилинди.

Сўнгра сенаторлар томонидан Россия Федерациясида вақтинча меҳнат фаолиятини амалга ошираётган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ҳуқуқлари жимосини таъминлаш чора-тадбирлари юзасидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига парламент сўрови юбориш тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, ушбу парламент сўрови фуқароларнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари, Президентнинг виртуал ҳамда халқ қабулхоналари, Омбудсман, ҳудудлардаги ҳокимликлар, Россия Федерациясидаги мамлакатимизнинг дипломатик миссияларига юборилган мурожаатлар асосида шакллантирилган.

Россия Федерациясида вақтинча меҳнат фаолиятини амалга ошираётган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг долзарб муаммоларини ҳал этиш масаласи Сенатнинг диққат марказида турганлиги, Ўзбекистон – Россия парламентларaro ҳамкорлик бўйича қўшма комиссияси фаолиятининг марказий мавзуларидан бири эканлиги таъкидланди.

Россия томони билан ташқи меҳнат миграцияси жараёнларини тартибга солиш тўғрисида иккита битим, меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун фуқароларни ташкилий асосда қабул қилиш, уларнинг республикадан ташқарига иш жойига хавфсиз етиб боришини таъминлашнинг қўлай шарт-шароитларини яратиш тўғрисида шартномалар тузилганлигига қарамай, эришилган давлатларaro битимларни тегишли равишда бажариш билан боғлиқ жиддий муаммолар сақланиб қолмоқда.

Мисол учун, Москва шаҳридаги Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги ваколатхонасининг маълумотларига кўра, Россияда меҳнат фаолиятини олиб бораётган барча меҳнат мигрантларининг 25,4 фоизи тегишли патентни расмийлаштирмай ишламоқда. Яъни Россия қонунчилигига кўра, ноқонуний фаолият олиб бормоқда.

Икки томонлама битимлар борилигига қарамай, фуқароларни ишга ташкилий тарзда жойлаштириш кўрсаткичлари пастлигига қолмоқда. Масалан, 2019 йилда Россияда Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги ва хусусий агентликлар томонидан ташкилий тарзда қабул қилиш орқали 1425 киши ишга жойлаштирилди.

Тартибсиз меҳнат миграциясининг мавжудлиги, меҳнат мигрантларининг жамиятга мослашуви паст даражадалиги билан боғлиқ муаммолар ҳал этилмаганлиги, рус тилини, Россия Федерациясининг меҳнат ва миграция тўғрисидаги қонун ҳужжатларини суи даражада билиш фуқароларимизнинг ҳуқуқларини таъминлашда қўллаб муаммоларни келтириб чиқармоқда.

Сенаторлар ҳориждаги фуқароларимизнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш ҳуқуқат олдида турган устувор масалалар сирасига киришини таъкидлади.

Шундан келиб чиқиб, Олий Мажлис Сенати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига парламент сўрови юбориш тўғрисида қарор қабул қилди.

Сўнгра қишлоққа солиш ва бошқа шафқатсиз, гайринсоний ёки кадр-қимматни камситувчи муомала ҳамда жазо турларини қўллаш каби жиноятлар содир этилиши ҳолати юзасидан Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва Бош прокуратурасига парламент сўрови юбориш тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, Олий Мажлис Сенатининг Суд-ҳуқуқ масалалари ва коррупцияга қарши курашиш қўмитаси суриштирув ва тергов органларида, жазони ижро этиш муассасаларида қийноққа солиш ва бошқа шафқатсиз, гайринсоний ёки кадр-қимматни камситувчи муомала ҳамда жазо турларини қўллаш каби жиноятлар содир этилиши ҳолатини ўрганди.

Сўнги йилларда мамлакатимизда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини, энг аввало, жиноий таъжовулардан ҳимоя қилишнинг ишончли кафолатларини таъминлашга, шунингдек, уларнинг шаъни ва кадр-қимматни камситилишига, қонуний манфаатлари чекланишига йўл қўймасликка қаратилган кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, бу борада бир қатор меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди.

Яна бир жиҳат, 2019 йилда биринчи марта БМТнинг Қийноққа қарши курашиш қўмитасига Қийноқларга солишга ва муомалада бўлиш ва жазоланишнинг бошқа шафқатсиз, гайринсоний ёки кадр-қимматни таҳдирловчи турларига қарши Конвенцияда белгиланган мажбуриятларнинг бажарилиши тўғрисидаги Ўзбекистон Республикасининг маърузаси билан бирга Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман)нинг Муқобил маърузаси ҳам киритилди.

Бироқ аҳолидан келиб тўшаётган мурожаатлар ва суд амалиётининг таҳлил ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан ушлаб турилган, қамоққа олинган ва озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинган шахсларга нисбатан ноқонуний таъсир чоралари қўлланилиши ҳолатлари ҳамон ўчраётганини кўрсатмоқда. Жумладан, Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) номига мазкур масалалар бўйича 2017 йилда 24 та, 2018 йилда 101 та, 2019 йилда 138 та ва 2020 йилнинг 25 май ҳолатига 40 та мурожаат келиб тушган. Кўриниб турибдики, Вакил номига келиб тўшаётган шикоятлар сони йилдан-йилга кўнаиб бормоқда. Ушбу мурожаатларнинг барчаси назоратга олинган ҳолда кўриб чиқиш учун Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасига ва Ички ишлар вазирлигига юборилган.

Бироқ юборилган мурожаатларнинг бир қисми юзасидан ўтказилган терговга қадар текширув натижалари ҳақида маълумотномалар Вакилга тақдим этилмай келмоқда.

Бош прокуратура томонидан берилган маълумотларга кўра, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва назорат идоралари ҳодимлари ва бошқа шахслар Жиноят кодексининг 235-моддасида назарда тутилган жиноятни содир этганлиги натижасида 96 нафар шахсга нисбатан жами 25 та жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари олиб боришган.

Қийноққа солиш ва бошқа шафқатсиз, гайринсоний ёки кадр-қимматни камситувчи муомала ҳамда жазо турларини қўллаш бўйича 2017, 2018 ва 2019 йилларда жами 21 та иш қўрилиб, 38 нафар ҳодимга нисбатан ҳукм чиқарилган.

Бундан ташқари, судлар томонидан қийноққа солиш ва бошқа шафқатсиз, гайринсоний ёки кадр-қимматни камситувчи муомала ҳамда жазо турларини қўллаш билан боғлиқ 2017, 2018 ва 2019 йилларда жами 21 та иш қўрилиб, 38 нафар ҳодимга нисбатан ҳукм чиқарилган.

Бу каби ҳолатларнинг учраши аҳолининг ҳақли эътирозига, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва одил судловга нисбатан ишончнинг йўқолишига олиб келмоқда.

Қолаверса, мамлакатимизнинг халқаро рейтинг ва индекслардаги ўрнига ҳам салбий таъсир кўрсатмоқда. Хусусан, Жаҳон банкининг Бошқарув сифати индикаторларининг Сиёсий барқарорлик ва зўравонлик субиндикатори бўйича 212 та давлат орасида Ўзбекистон 136-ўринни эгалламоқда. “Жаҳон одил судлов лойиҳаси” халқаро ноҳукумат ташкилотининг Ҳуқуқ устуворлиги индексининг Асосий (фундаментал) ҳуқуқларнинг таъминланганлиги индикатори бўйича 128 та мамлакат ичида Ўзбекистон 110-ўринни эгаллаб келмоқда.

Шунга асосан Олий Мажлис Сенати қийноққа солиш ва бошқа шафқатсиз, гайринсоний ёки кадр-қимматни камситувчи муомала ҳамда жазо турларини қўллаш каби жиноятлар содир этилиши ҳолати ва қилиниши лозим бўлган ишлар юзасидан Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва Бош прокуратурасига парламент сўрови юбориш тўғрисида қарор қабул қилди.

Шундан кейин парламент юқори палатаси аъзолари томонидан мамлакатда аҳоли, айниқса, ёшларни жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишга кенг жалб этишда юзга келаётган муаммолар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига парламент сўрови юбориш масаласи ҳам кўриб чиқилди.

Таъкидланганидек, сўнги уч йилда мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш бўйича қатор ислохотлар амалга оширилди. Хусусан, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ташкил этилиб, 2025 йилгача жисмоний тарбия ва

спортни ривожлантириш концепцияси қабул қилинди.

Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт университетининг Нукус филиали, Россия давлат жисмоний тарбия, ёшлар, спорт ва туризм университетининг Самарқанд филиали, Беларусь давлат жисмоний тарбия университети билан ҳамкорликда қўшма жисмоний тарбия, спорт ва туризм факультети фаолият босланган.

Қолаверса, 2019 йилда Инвестиция дастурига мувофиқ 244,2 миллиард сўм ҳисобига 69 та спорт объекти қурилган. Олис ва чекка қишлоқларда жами 421 та енгил конструкцияли кичик спорт заллари ва сунъий қопламали спорт иншоотлари қурилиб, фойдаланишга топширилган.

2019 йилда оилалар ўртасида жами 53 мингдан ортиқ оммавий спорт мусобақалари ўтказилиб, уларга 4,2 миллион нафардан зиёд фуқаролар жалб қилинган. Мажлисида олиб борилаётган ижобий ишлар билан бир қаторда соҳада қатор муаммолар ҳам мавжудлиги алоҳида таъкидланди. Жумладан, ҳудудларда яратилган спорт иншоотлари аҳолининг эҳтиёжларини тўлиқ қондира олмапти.

Республикада мавжуд жами 51 583 та спорт иншоотининг 87 фоизи туманларда ва 13 фоизи шаҳарларда жойлашган. Улар жами 1,3 миллион ўринга эга бўлиб, мамлакат аҳолисининг фақатгина 4 фоизини қамраб олмақда.

Таҳлилларга кўра, бугунги кунда республика бўйича қўшимча 421 та спорт иншоотига эҳтиёж мавжуд. Ушбу эҳтиёжлар асосан Қорақалпоғистон Республикаси, Қашқадарё, Сирдарё, Бухоро, Жиззах, Сурхондарё ва Тошкент вилоятларида юқориликча қолмоқда.

Бундан ташқари, давлат-хусусий шериклик шартлари асосида баскетбол майдончаларини қуриш учун 96 фоиз (194 та) шаҳар ва туманда ер майдони ажратилмаган. Спорт иншоотларини паспортиштириш ишлари талаб даражасида олиб борилмагани оқибатида республикада мавжуд 51 583 та спорт иншоотининг 46 фоизи паспортлаштирилмаган.

Шунингдек, умумтаълим мактабларини спорт заллари билан таъминлаш ишлари етарли даражада ташкил этилмаган. Халқ таълими вазирлиги тизимидаги жами 9 942 та умумтаълим мактабларининг 24 фоизиди (2 359 та) спорт заллари мавжуд эмас.

Республикада 3,8 миллиондан зиёд бандлиги таъминланмаган ёшларни оммавий спортга жалб қилиш учун 248,5 мингдан ортиқ тадбир ўтказилишига қарамай, бундай тадбирларга уларнинг атиги 10 фоизигина қамраб олинган.

Шунингдек, Сенатнинг Ёшлар, маданият ва спорт масалалари қўмитаси ЮНИСЕФ билан ҳамкорликда “Ю-репорт” иктимой рақамли платформасида юртимиздаги спорт иншоотларининг бугунги ҳолати ва фаолияти юзасидан ўтказган сўровнома натижалари ҳам соҳада бир қатор муаммолар мавжудлигини яққол кўрсатди.

Саккиз мингга яқин иштирокчи қамраб олинган сўровнома натижаларига кўра, ёшларнинг 49 фоизи жисмоний тарбия билан мунтазам шуғулланмайдиган, 20 фоизи спортнинг бирор-бир тури билан қамраб олинмаган. 19 фоиз иштирокчилар учун спорт тўғрисидаги нахри қиммат. 64 фоиз ёшлар спорт иншоотларига транспорт орқали боришга ёки узоқ вақт пиеда юришга тўри келиши ноқулайлиқ тўғрисидаги билидирган. 64 фоиз ёшлар ўз маҳаллаларида спорт иншоотлари йўқлигини ва спорт мусобақалари етарлича ташкил этилмаётганини қайд этган. Бу борада, айниқса, Наманган, Андижон ва Фарғона вилоятларида аҳоли қонкурсиз эканлиги маълум қилинган.

Айниқса, давлат-хусусий шериклик шартлари асосида “Хар бир маҳаллада футбол майдони” дастури ижроси қарийб 6 минг та маҳаллада таъминланмаган. Масалан, Андижон вилоятида 867 та, Самарқанд вилоятида 790 та, Тошкент вилоятида 708 та ҳамда Фарғона вилоятида 700 та футбол майдончалари қурилмаган.

Бундан ташқари, жисмоний тарбия ва спорт соҳасида кадрлар тайёрлаш, спорт мактабларини малакали мураббийлар ва табибей ҳодимлари билан таъминлаш ишлари етарли даражада ташкил этилмаган.

Юқоридагиларни инобатга олиб, мамлакатда аҳоли, айниқса, ёшларни жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишга кенг жалб этишда юзга келаётган муаммолар юзасидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига парламент сўрови юбориш бўйича Сенат қарори қабул қилинди.

Шунингдек, Олий Мажлис Сенати Кенгашининг қарорлари ҳам тасдиқланди.

Шу билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг олтинчи ялпи мажлиси ўз ишини якуналади.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати
Ахборот хизмати

Эксклюзив интервью

ТЕСТ ЖАРАЁНИ ВА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРГАРЛИК

олий таълим муассасалари жамоасидан
янада масъулият талаб этади

Бошланиши 1-бетда

Иномжон МАЖИДОВ,
олий ва ўрта махсус
таълим вазирини

— Бугунги йилгилик ишкита жуда муҳим масалага бағишланди. Президентимиз ҳар иккаласи бўйича ҳам аниқ-равшан йўналишларни, олдимизда турган вазифаларни кўрсатиб берди.

Мажид КАРИМОВ,
Давлат тест маркази
директорини

— Видеоселектор йиғилишида, асосан, ишкита масала кўрилди. Иккиси бўйича ҳам Президентимиз томонидан аниқ вазифалар белгилаб берилди. Уларни бажариш

Ўктам УМУРЗОҚОВ,
Тошкент ирригация ва
қишлоқ ҳўжалигини
механизациялаш
муҳандислари институтини
ректорини

— Йиғилишда таъкидланганидек, олий таълим муассасаларига қабул жараёнини бошқа йиллардагидан фарқли равишда ўтказишимиз керак. Президентимиз ибораси билан

Гулчехра РИХСИЕВА,
Тошкент давлат
шарқшунослик
университетини ректорини

— Президентимиз тест синовларини юқори савияда ўтказишга олий таълим муассасалари

Биринчиси, олий таълим муассасаларига қабул учун кечадиган тест синовларини юқори савияда ўтказишдир. Жараёни қачон ва қандай шаклда, жумладан, ҳозирги пандемия, карантин чекловлари шартларида абитуриентлар саломамлигига зарар етмайдиган тарзда ташкил этиш, улар учун барча зарур шарт-шароитларни яратиш бўйича асосий топшириқлар берилди.

Иккинчи муҳим масала — бу янги ўқув йилини бошлаш.

Тест имтиҳонлари ўтга, ҳадемай янги ўқув йили бошланадиган муддат келади. Ҳўш, биз таълим жараёнини қачон ва қандай бошлаймиз, бу борада дўне давлатлари қандай чора-тадбирларни қўлаяпти? Мана шу саволлар доирасида ҳам давлатимиз раҳбари олдимизда турган вазифаларни яна бир қарра ойдинлаштирди. Хусусан, Президентимиз бу жараёнда асло шошмаслик, чўқур ўйлаб, таъбир жоиз бўлса, етти

учун зарур йўл-йўриқлар кўрсатилди. Жараён билан боғлиқ топшириқлар батафсил тушунтирилди.

Бу йил аввалги йилларга нисбатан 40 фоиз кўп абитуриент тест синовларида иштирок этиш учун рўйхатдан ўтди. Бу қарийб 1 миллион 484 мингдан зиёд абитуриент дегани. Улардан 1 миллион 361 мингдан ортиги имтиҳон жараёнида қатнашиши тахмин қилинган. Мана шундай катта контингент учун тест синовини ташкил этишда қўллаб-қўллашга аҳамият қаратиш лозим. Мавжуд мураккаб вазиятда абитуриентларнинг соғлигига эътибор берилган ҳолда ҳамда тест жараёнида ўзларини эмин-эркин тутиб, билимларини амалда намойен этишини юқори савияда таъминлаш, бунинг учун уларга етарли шарт-шароитларни мукамал даражада яратиш зарур.

Бу борада Президентимиз

ўтлаб бир кесил зарурлигини таъкидлади. Шароитдан келиб чиқиб, бошқа давлатлар янги ўқув йилига тайёргарлик ва уни бошлаш борасида қандай йўл тутаяётганини ўрганиш ва таҳлил қилиш.

Йиғилишда тест жараёнини ўтказиш билан боғлиқ бошқа масалалар ҳам, жумладан, хавфсизлигини таъминлаш, транспорт қатновини ташкил этиш, абитуриент ва ота-оналарга қўлай шароитлар яратиш каби вазифалар кўриб чиқилди. Шу билан бирга, ечимини кутаётган айрим муаммолар ҳам қўтарилиди. Хусусан, мамлакатимизнинг чекка ҳудудларини интернет билан таъминлаш бўйича тегишли топшириқлар берилди.

Энг муҳими, бундан бўёйига нима қилишимиз, берилган топшириқларни қандай бажаришимиз, қандай вазиятларга тайёр туришимиз кераклиги биз учун аниқ-равшан бўлди.

нафақат Давлат тест маркази ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, балки қатор вазирилик ва идораларга ҳам тегишли топшириқлар берди. Олдимизда турган муҳим жараёни кам-қўстасиз, сифатли ва юқори савияда ташкил этиш механизминини ҳам кўрсатди.

Иккинчи масалада эътибор таълим сифатига қаратилди. Баҳорги семестр пайтида олий таълим муассасаларида қарийб уч ой ўқув жараёни масофавий шаклда олиб борилади. Йиғилишда ҳозирги мураккаб шароитда бу тажрибани яна давом эттириш мақсадга мувофиқлиги кўрсатиб ўтилди. Шу билан бирга, онлайн ўқув жараёнини аънавий таълим билан уйғушлаштириш, бу ўринда таълим сифатини таъминлаш, масофавий таълим сифатини ҳам аудиториядаги одатий ўқитиш даражасига қўтариш бўйича топшириқлар берилди.

ҳолда, керакли саъй-ҳаракатларни амалга оширамиз.

Йиғилишда қайд этилганидек, янги ўқув йилига тайёргарлик кўришда бир тан, бир жон бўлиб ёндашишимиз зарурлиги видеоселекторда бир неча маротаба тақдорланди.

Пандемия шароитида қабул имтиҳонлари ҳар йилгидан мураккаб кечилиши табиий, албатта. Шунинг учун жараёнга пухта тайёргарлик зарур. Президентимиз кўрсатмасига асосан, абитуриентларнинг саломамлигини, ота-оналарнинг фарзандлари хусусидаги хавотирини ўйлаб, бу йил тест синовлари фақат стадионларда, очик ҳавода ўтказилиши белгиланди. Бу жараёнда катта ишларни амалга ошириш керак. Президентимиз бажарилиши зарур бўлган вазифаларнинг барчаси бўйича аниқ топшириқлар берди. Уларнинг ижросини таъминлаш учун биз, ректорлар бир-икки кун ичида маслаҳатлашиб, тегишли идора ва вазирликлар билан муҳокама қилган

фикр-мулоҳаза ва таклифларини билдиришти. Улардан бири шуки, янги ўқув йилидан машғулотларини яна онлайн тарзда ташкил этсак, мамлакатимизнинг чекка ҳудудларида яшайдиган талабаларни интернет билан таъминлаш масаласи кун тартибига чиқади. Шу боис, йиғилишда қишлоқ жойларни ҳам сифатли интернет тармоғи билан таъминлаш ва талабалар учун арзонлаштирилган қийматдаги махсус трафиклар жорий этиш бўйича мурожаат қилдим. Давлатимиз раҳбари бу бўйича тегишли мутасаддиларга топшириқлар берди. Топшириқнинг ижроси онлайн таълим борасида ўқитувчилар учун ҳам, талабалар учун ҳам қўлай шароитни вужудга келтиради.

“Янги Ўзбекистон” мухбири
Хайридинмурод
АБУЛҲАЙДОВ ёзиб олди.

Ижтимоий ҳимоя

МОЛИЯВИЙ КЎМАК ОЛАДИГАН ОИЛАЛАР СОНИ КЎПАЯДИ

Президентимизнинг 30 июлда эълон қилинган "Коронавирус пандемияси даврида ижтимоий ҳимояга ва ёрдамга муҳтож аҳоли қатламларини моддий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармони билан ижтимоий нафақа олувчиларнинг умумий сони 600 мингга кўпайиб, жорий йилнинг декабрь ойида 1,2 миллион нафарга етказилиши кўзда тутилмоқда.

Мазкур фармоннинг ижросини таъминлаш борасида амалга оширилаётган чора-тадбирлар тўғрисида Ўзбекистон Республикаси молия вазирининг ўринбосари Жамшид АБДУЕВ кўйидагиларни гапириб берди:

Мамлакатимизда камбағал оилаларнинг умумий сони жами оилаларнинг 12-15 фоизини ташкил этишини инобатга олсак, ижтимоий нафақа механизми билан йил охирига бориб, мамлакатдаги барча камбағал оилалар тўлиқ қамраб олинади.

— Фармонда жуда катта, 2,5 триллион сўмлик харажатларни ўз ичига олган чора-тадбирларни амалга ошириш назарда тутилган. Мана шунинг учун ҳам мазкур ҳужжатнинг баъзи бир бандлари бўйича қилинаётган ишлар тўғрисида тўхталиб ўтаман.

2020 йил 1 сентябрдан бошлаб пенсиялар, болаликдан ногиронлиги бўлган шахсларга, зарур иш стажига эга бўлмаган кекса ёшдаги ва меҳнатга лаёқатсиз фуқароларга бериладиган нафақалар миқдори 1,1 баробар оширилади. Бунинг натижасида кекса ёшдаги 2 миллион 800 нафар пенсионер, ногиронлик нафақасини олувчи 700 мингга яқин фуқаро пандемия пайтида давлатимиз томонидан моддий қўллаб-қувватланади.

Шу ўринда пенсиялар нега айнан 10 фоиз оширилди, деган савол туғилиши табиий. Таъкидлаш жоизки, бу инфляция эмас. Бу жорий йил январь-июль ойларидаги инфляция кўрсаткичларидан 4,3 фоиз юқоридир. Бунда ўртача пенсия миқдори 764 минг сўмдан 841 минг сўмгача ошади.

Оширилган пенсия ва нафақа пуллари эса пандемия даврида доридармонга, озиқ-овқат маҳсулотларига муҳтож бўлган оилаларга қўшимча ёрдам бўлиши билан аҳамиятлилар. Маълумот ўрнида айтиш мумкинки, 2020 йилга мана шу тадбирнинг ўзи 1 триллион 40 миллиард сўм қўшимча харажат талаб қилади. Энг асосийси, мазкур қўшимча харажат бизнинг ички имкониятларимиз ҳисобига амалга оширилади. Четдан ҳеч қандай қўшимча қарз жалб қилинмайдиган.

Яна битта нарсани айтмоқчиман, 2019 йилдан бошлаб шунақанги бир имтиёз яратилдики, олдин пенсия ва нафақа миқдори оширилса, орақасидан коммунал ва бошқа турдаги тўловлар миқдори оширилди. Масалан, жорий йилнинг 1 февралидан иш ҳақи, пенсия ва нафақалар оширилди. Лекин тўловлар нархи оширилишига йўл қўйилмади. Бу ҳам аҳоли учун қўшимча даромад ҳисобланади. Фармон билан айни пайтда оширилган пенсия ва нафақа миқдорлари ҳам солиқлар ёки хизматлар бўйича

тўловлар нархига таъсир кўрсатмаслиги белгиланган.

Фармон билан қўшимча 433 минг оилага бутун даврга ёки 6 ойга қўшимча нафақа бериш имконияти яратилмоқда. Хусусан, июль-сентябрь ойларида нафақа олиш муддати туғайдиган фуқароларга нафақа олиш муддати ҳеч қандай қўшимча ҳужжатларсиз, аризаларсиз пандемия шароити ҳисобга олиниб, бир даврга қўзилади. Яъни улар яна 6 ой давомида нафақасини олади. Уларнинг ўрнига эса бизда кам таъминланган қўшимча оилаларни нафақа билан қамраб олиш имкони бўлади. Буни боқимчи-босқич амалга оширамиз. Мисол учун, 16 ёшгача нафақа олувчи 35 минг оиланинг нафақа олиш муддати жорий йил июль ойида туғайди. Лекин, юқорида айтганимдай, уларнинг муддати узайтирилди. Август ойида уларга қўшимча равишда яна 70 минг оиладан ариза олинади. Энг асосийси, бу бир марталик эмас, 6 ойлик олинади ва келгусида яна муҳтожлигига қараб қўриб чиқилади.

Пандемия даврида икки ёшгача бўлган бола парвариши бўйича нафақа олувчи эҳтиёжманд оналар сони ҳар ойда 14-15 минг нафарга оширилиб, декабрь ойида 400 минггача етказилади ёки йил бошидагига нисбатан қарийб 1,5 баробар кўпайтирилади. Шунингдек, 14 ёшгача болалари бўлган нафақа олувчи оилалар сони йил бошига нисбатан 2,5 баробардан ортиқча ошириб, уларнинг сони декабрь ойида 700 минггача етказилади.

Жорий йил бошида 16 ёшгача ва 2 ёшгача фарзандлари бўлган оилаларга бериладиган нафақа ва моддий ёрдам олувчилар сони олти юз мингга яқини ташкил этган бўлса, жорий йил декабрда улар сони 1 миллион 200 минггача етказилади. Яъни икки баробар оширилади. Бу мамлакатимиздаги жами оилаларнинг 14 фоизига тўғри келади. Кам таъминланган оилаларга бериладиган моддий ёрдам олувчилар сони йил бошига нисбатан 1,5 баробар оширилиб, 100 минггача етказилади.

Мазкур жараён ҳам босқичма-босқич давом этади. Масалан, жорий ойда 776 минг бўлса, кейинги ойда 866 минг, ундан кейинги ой 966 минг ва декабрь ойига келиб 1 миллион 200 мингга етади.

Нега шу пайтгача бундай чора-тадбирлар қўрилмади, деган савол туғилиши мумкин. Айтиш кераки, шу кунгача ҳам барча зарур чора-тадбирлар қўрилаётган эди. Хусусан, айни пайтгача аҳолини ижтимоий ҳимоялаш учун Инкирозга қарши курашиш жамғармасидан 610 миллиард сўм ишлатилди. Оширилган нафақалар ҳисобидан 300 миллиард сўм ва Бандликка қўмқлаштиш жамғармаси учун 200 миллиард сўм ажратилди.

Мамлакатимизда камбағал оилаларнинг умумий сони жами оилаларнинг 12-15 фоизини ташкил этишини инобатга олсак, ижтимоий нафақа механизми билан йил охирига бориб, мамлакатдаги барча камбағал оилалар тўлиқ қамраб олинади.

Бир марталик моддий ёрдам олувчи оилалар сони ҳам қўшасак, давлатдан молиявий кўмак оладиган оилалар сони сезиларли даражада кўпаяди.

Ўлутфулла СУВОНОВ ёзиб олди.

Чорвачилик

Мнажатдин ҚУТЛИМУРАТОВ

Элликқатъалик Шамсуддин Фахруддинов чорвачилик соҳасида бой тажрибага эга фермерлардан. У 20 йилдан буюн хориждан наслдор моллар олиб келиш билан шугулланади.

Ҳамон йўлдошев оғлан суратлар.

НАСЛДОР МОЛЛАРНИ ЎЗИМИЗДА КЎПАЙТИРИШ ВАҚТИ КЕЛДИ

Фермер нафақат туманда, балки Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида ҳам хориж зотдор молларини олиб келиб, ўзимизнинг шароитга мослаштиришда жонбозлик кўрсатмоқда. Наслдор молларни кўпайтириш, уларни парвариш қилиш борасида чет давлатларда, хусусан, Исроил, Германия, Польшада таълим олган. Айни пайтда улар билан ҳамкорликни давом эттирмоқда. Ш.Фахруддиновнинг асосий ҳамкорлари Польшада бўлиб, бутун Европа мамлакатларидан наслдор молларни Польша орқали юртимизга олиб келади. Шунингдек, "Ҳар бир оила — тадбиркор" дастури асосида наслдор молларни аҳолига етказиб беришда ҳам беҳимнат хизмат кўрсатилди.

Жорий йилнинг ўзига кооперация усулида янгидан иш бошлаган элликқатъалик 5 нафар фермерга наслдор моллар келтириб берди. Бугунги кунда бу молларни ўзимизнинг иқлим шароитга мослаштириш, уларни ем-хашак билан таъминлаш, маҳаллий об-ҳавога ўргатиш ишларини биргаликда олиб бормоқда. Шунингдек, иккита ҳар хил наслдор молни чатиштириш орқали янги насл олишни ҳам йўлга қўйиш бўйича тажриба ўтказилди. Албатта,

урулгантириш зоотехника қондаларига мос равишда суъний йўл билан амалга оширилади. Бошқача айтганда, фермернинг мақсади яқин келажақда чет элдан молларни сотиб олишни тўхтатиб, ўзимизда етиштириш.

Шамсуддин оға халқимизнинг истеъмолидан келиб чиқиб, рентабеллигини ошириш, наслдор молларни фақат сут ёки гўшт олиш учун эмас, балки сут ва гўштини баробарига олиш зарур, деб ҳисоблайди. Иқтисодий жиҳатдан олиб қараганда, фақат гўшт берадиган молнинг фойдаси кам бўлиши мумкин. Чунки гўшт берадиган молнинг сарф-харажатлари сут берадиган молга нисбатан кўпроқ бўлади. Сут берадиган молнинг харажатлари унинг сут билан қопланиб борилади. Фермернинг мақсади — монбельярд ва голштейн зотли ситиларни чатиштириш орқали уларнинг маҳсулдорлигини янада ошириш.

"Амир оқ чашма" фермер ҳўжалиги раҳбари Шамсуддин Фахруддинов Ўзбекистонда биринчилар қаторида Польшадан монбельярд зотли 9 бош қорамол олиб келиб, парвариш қилмоқда.

— Асли Францияда яратилган ушбу зотли молларнинг афзаллиги — ҳар бири

лактация даврида 9,5-10 минг литргача сут беради, — дейди Шамсуддин Фахруддинов. — Бу дегани, ҳар бир ситилдан кунига 30-35 литр сут соғиб олинади. Бундан ташқари, яшовчанлиги ҳам юқори бўлиб, 11-12 бошгача бузоқ олиш мумкин. Сўтининг таркибида протеин ва оқсил миқдори бошқа зотли моллар сўтига нисбатан деярли икки баробар кўп, ёғлилик даражаси юқори. Уларни қайта ишлаш орқали турли сифатли маҳсулот олиш мумкин. Энг асосийси, бизнинг иқлим шароитимизга тез мослашади.

Фермер ҳўжалигида яқинда олиб келинган монбельярд қаторида 400 бошга яқин швиц, ангус, симменталь, голштейн зотли қорамоллар парвариш қилинмоқда. Уларнинг бош сони кўпайтириш режалаштирилган. Шунинг ҳисобидан ички бозор сифатли ва арзон қўшт, сут маҳсулотлари билан таъминланади. Фермер Шамсуддин Фахруддинов суҳбат чоғида келажақда гўшт маҳсулотларини экспорт қилишни режалаштираётганини билдирди. Чорвачилик соҳасига ўз хиссасини қўшиб келаётган, бой тажрибага эга фермер оғамизнинг бу хайрли ишларига муваффақиятлар тилаймиз.

Кун мавзуси

СИМПТОМСИЗ БЕМОРЛАР "СУПЕР КАСАЛЛИК" ТАШУВЧИЛАР" ҲИСОБЛАНАДИ

Фаррух ҲАКИМОВ,
"Тараққиёт стратегияси" маркази
лоийхалар координатори

Глобал пандемиянинг иккинчи тўлкини, хусусан, Марказий Осиё давлатларида ҳам тобора авж олиб бораётгани барчамизни огоҳ ва хушёр бўлишга чорламолда. Таассуфки, коронавирус пандемиясига ҳатто жаҳоннинг энг ривожланган давлатлари ҳам тайёр эмаслиги, соғлиқни сақлаш, ижтимоий ҳимоя ва бошқа соҳаларда жиддий муаммолар мавжудлиги аён бўлиб қолди. Бундай шароитда, биринчи навбатда, тиббиёт соҳаси катта босим остида қолиб, вирус юқтирган беморларга кенг қамровли ва шошилинч тиббий хизмат кўрсатишга оғирлик қилмоқда.

Ўзбекистонда аҳоли саломатлигини сақлаш, вирус тарқалишининг олдини олиш ва унга чалинганларга тезкор, сифатли тиббий ёрдам кўрсатиш борасида муайян чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Хусусан, мамлакатимизда карантин тартиби ва чекловларни аввал жорий йилнинг 10 июлдан 1 августигача, сўнг 15 августига қадар қайтадан кучайтирилди. Бундан қўзланган энг асосий мақсадлардан бири аҳолини вирусдан ҳимоя қилиш ва инфекция тарқалиш занжирини узишдан иборатдир. Чунки коронавирусга қарши вакцина ёки унинг давоси топилмаган шароитда пандемияни янгилаштиришнинг энг самарали усули карантин қондаларига қатъий ва истисноларсиз риоя қилиш эканини бугунгача эришилган тажрибалар яқол қўрсатмоқда. Шу боис, Ўзбекистонда фуқароларнинг ўзини ўзи изоляция қилиши ва ўзаро ижтимоий масофани сақлаш орқали вирус тарқалиши йўллари чеклаш, беморларни аниқлаш ва пандемия

ўчоқларининг кенгайишига йўл қўймаслиқ бўйича фаол чоралар қўрилмоқда.

Қайд этиш жоизки, карантин чекловларининг қайта жорий қилинишига бир қатор омиллар сабаб бўлди. Жумладан, Республика махсус комиссиясининг маълум қилишича, аввалги карантин қондалари қисман юмшатилиши биланоқ кўпчилик энг енгил талабларга ҳам риоя қилишни тўхта-тиб, оммавий тадбирлар, хусусан, тўйлар ва бошқа маросимларни тиббиёт ниқобларисиз, ижтимоий масофа сақламаган ҳолда белгиланган кўрсатмаларга амал қилмай ўтказишга киришди. Натижада аксарият ҳолатларда одамларнинг бепарволиги ёки эҳтиётсизлиги сабабли мамлакатимизда корона-вирусга чалинган беморлар сони кескин кўпайди.

Ўзбекистонда карантин режими-нинг қайта кучайтирилиши, кўпчилик тасаввур қилганидек, тўлиқ блоклаш эмас, балки асосан хизмат кўрсатиш, умумий овқатланиш

соҳалари, яъни одамларнинг оммавий тўпланиши билан боғлиқ бўлган тармоқларга тегишли бўлди. Карантин режимини кучайтиришнинг ушбу зарурий чоралари вирус тарқалишини секинлаштиришга ҳамда соғлиқни сақлаш тизимидати вазиятни барқарорлаштиришда муҳим аҳамият касб этади.

Соғлиқни сақлаш муассасалари қуввати янги COVID-19 га чалинган беморларни қабул қилиш учун етарли эмаслиги ҳамда қатъий карантин чораларини қўлла-вирусуга чалинган беморлар сони кескин кўпайди.

Натижасидаги танаффус соғлиқни сақлаш муассасалари, шифокорлар ва тиббиёт ходимларига бўлган босимни юмшатиш ва август ойида уларга қўшимча равишда тиклашда давом этиш учун зарурлиги билдирилди.

Республика махсус комиссияси расмий статистика фақат аниқланган касалланиш ҳолатларини қайд этиб, ҳақиқий ҳолат бошқа мамлакатлардаги каби бир неча баробар фарқли бўлиши мумкинлиги ҳамда симптомсиз беморларнинг аниқ сони ҳисобга олишнинг имкони йўқлигини эслатиб ўтди.

Жаҳон тажрибасидан маълумки, симптомсиз беморлар билан боғлиқ ҳолат туфайли вирусни назоратга олдиқ, деб эълон қилган давлатларда (Сингапур) корона-

вирусининг иккинчи тўлкини авж олгани ҳамда эпидемиологик ҳолат яна кескин ёмонлашганига гувоҳ бўлди.

Айрим тадқиқот натижаларига қараганда, коронавирус тарқали-шининг иккинчи тўлкини авж оли-шига COVID-19 нинг симптомсиз тарқатувчилари сабаб бўлган бўли-ши мумкин. Яъни сўнгги кунлардаги касалланганлар сонининг кескин ўсишида фақат битта омилини кўр-сатиш ёки фақат давлатлар соғ-лиқни сақлаш тизимларини айб-лаш нотўғри. Бунга, биринчидан, COVID-19 нинг ўзига хос сим-птомсиз кўринишининг хусусияти, иккин-чидан, унинг юқш ёки тарқалиш жараёнлари тўғрисида фанда ишо-нарли далилларнинг ҳали тўлиқ ўр-ганилмагани сабаб бўлмоқда.

қўриб турган беморлардангина олinsa, кўплаб ҳолатлар назар-дан қочирилиши мумкин. Про-фессорнинг фикрича, касаллик тарқалишининг олдини олиш ва назоратнинг бир қисми сифатида аломатсиз тарқатувчиларга алоҳи-да эътибор қаратиш лозим.

Яна бир эътиборли жиҳат шун-дан иборатки, Европа Иттифоқи кузда грип ва COVID-19 эпиде-миясининг янги тўлкини бир вақтда авж олишининг олдини олиш мақ-садида аъзо давлатларга аҳолини гриппга қарши оммавий эмлашга чақирмоқда.

Мамлакатимизда ҳам куз-киш мавсуми яқинлашиши билан аҳоли орасида, айниса, ёш болаларнинг тез-тез шамоллаб, иситмалаш ҳо-латлари сезиларли даражада кў-паяди. Бу, ўз навбатида, тиббиёт муассасаларига янада кўпроқ бе-морларнинг мурожаатларига ва бутун соғлиқни сақлаш тизимининг эса қўшимча босимга тайёр тури-шини талаб этади. Шунинг учун ҳам жорий карантин чораларига қатъий амал қилиб, куз мавсуми-га қадар вазиятни тўлиқ назоратга олиш ўта муҳим аҳамиятга эга.

Қўриб турибдики, бундай шароитда фуқароларнинг соғлом ёки бегоб бўлишидан қатъий на-зар, карантин тартибларига риоя қилиши, тиббиёт ниқобларини тўғ-ри тақиши, шахсий гигиена ва са-нитарияга риоя этиши, ижтимоий масофани сақлаши ҳамда бош-қаларни ҳам асраш мақсадида ўзини ўзи изоляция қилиши вирус тарқалишининг олдини олиш ва тўхтатишнинг энг самарали йўли ҳисобланади. Шу билан бирга, бу ҳолат фуқаролардан корона-ви-рус пандемиясига бепарволик ва ишончсизлик билан қарамаслик, турли миш-мишларга ишониб қол-маслиқни талаб этади. Чунки бў-гунга келиб коронавирус дунё бў-лаб минг-минглаб одамларнинг ўлимига сабаб бўлмоқда. Шунинг учун халқимиз, оиламиз ва фар-зандларимиз саломатлиги ва ҳаё-тига нисбатан бемафқ бўлмаслик ҳозирги вазиятда жуда муҳим.

Мустақиллигимизнинг 29 йиллигига

Бошланиши 1-бетда

Бу борада амалга оширилаётган ишлар тўғрисида қурилиш вазири Ботир ЗОКИРОВ “Янги Ўзбекистон” муҳ- бирига қуйдагиларни гапириб берди.

— Айни пайтда мамлакатимизда 32 мингта пудрат ташкилоти мавжуд бўлиб, жорий йилнинг ўтган даврида 43 017,1 миллиард сўмлик қурилиш ишлари бажарилди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 107,3 фоиз- ни ташкил этди. Таъкидлаш жоизки, охириги йилларда соҳани тубдан та- коимиллаштириш, очикликни таъмин- лаш, коррупциянинг олдини олиш борасида қирққа яқин ҳужжат қабул қилинди. Қурилиш соҳасида муаллиф- лик, техник ва давлат назорати та- коимиллаштирилмоқда. Эндиги вазифа — назоратни ҳозиргидек қўлда эмас, балки IT технологияларни жорий қил- ган ҳолда амалга оширишдан иборат.

Олдимизга ҳам салмоқли, ҳам масъу- лиятли вазифа — очкириқлар қўйилган. Эътибор қаратишимиз керак бўлган жи- хатлар, муаммолар ҳам мавжуд. Хусусан, биринчи навбатда бажарилиши лозим бўлган вазифа — қурилиш соҳасидаги шаҳарсозлик нормаларини янгилаш, со- ҳада коррупция ва хуфиёна иқтисодиёт ҳолатларининг олдини олиш, қурилиш тендерларини ўтказиш ва пудрат таш- килотларини танлаш жараёнларини ра- қамлаштиришдан иборат.

Бу борада бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, соҳани ра- қамлаштириш жараёнида қурилиш об- ъектларида сифатни назорат қилиш ме- ханизми биринчи ўринга чиқмоқда. Бунда назорат инспекторларининг ҳар бири планшетлар билан таъминланган. Улар бугунги кунда Тошкент шаҳрида тест ре- жимига ишлайпти. Қурилиш вазирлиги махсус портал орқали инспекторларнинг ишини кузатиб туради. Яна бир ютуқ шуки, тезлик ва сифат сезиларли дара- жада ошди, инспекторларга иш бир хил тақсимланганига ва қўлайлик яратили- шига имконият яратилди. Энг асосийси, бу тизим коррупциянинг олдини олишга хизмат қилади.

Порталимиз яқин кунларда тест тари- қасида бошқа вилоятларда ҳам ишлай бошлайди. Инспекторларни рақамли иш- лашга ўргатиш мақсадида ўқув машғулот- лари ташкил этилади.

Қурилишда ҳисоб-китоб аниқлиги кат- та аҳамиятга эга. Шу боис, Қурилиш жа- раёнлари калькулятори ишлаб чиқилди. Калькуляторда ҳар бир юрдошимиз, уй қурмоқчимиз, дўкон қурмоқчимиз ёки за- вод қурмоқчимиз, барча-барчаси учун қайси жараёнлардан ўтилиши аниқ қў- сатилади. Ишни нимадан бошлаш керак, қайси ташкилотга мурожаат қилинади, буларнинг барчаси бошқича-бошқич, кетма-кетликда бериб борилади. Қанча муддат кетди, ҳаммаси қўрсатилади. Унда қайта алоқа хизмати ҳам мавжуд

Эндиликда ҳар бир корхонанинг ишчиси касби ва билим даражасига қараб баҳоланади. Шунга мос тарзда 2021 йил 1 январдан бошлаб меҳнат дафтарчалари ҳам тўлиқ электронлашади. Бу бизнинг рейтинг тизимимизга боғланади.

ЯНГИЛАНАЁТГАН ЎЗБЕКИСТОН: ИСЛОҲОТ ВА ЎЗГАРИШЛАР ДАВРИ

Соҳа такомиллашади, шаффофлик, очиклик таъминланади, бу эса хуфиёна иқтисодиёт ва коррупциянинг олдини олади

бўлиб, аҳоли қайси босқичда муаммага дуч келганини билдирса, дарҳол тушу- нмовчиликка ойдинлик киритилиб, масала жойида ҳал этилади. Бу тизим орқали аҳоли ва тadbirkorларга шаффоф, аниқ маълумотлар орқали кўмак берилади.

Ҳозирги пандемия шароитида лойи- ҳалар экспертизасини рақамлаштириш масаласи анчайин тезлашиб кетди. Ҳар бир лойиҳа рақамлаштирилган ҳолда масофадан қўриб чиқилипти. Камчилик- ларни бартараф этиш учун масофадан туриб, лойиҳа институтларига қўрсатма- лар беришмоқда. Янги нормативларни қўллаган ҳолда иш олиб боришни тизим- ли йўлга қўйиш бўйича жойларда ўқу- лар ташкил қилиниб, давлат ва нодавлат лойиҳа экспертизаларининг ағона базаси яратилади. Шунда нодавлат экспертиза- лар ҳам ўзининг жавобгарлигини ҳис қи- лади. Экспертизадан ўтказилган ҳар бир лойиҳа ушбу базасида сақланиб қолади. Ҳоҳлаган вақтда буни қўра билиш имко- ни тугилади. Бу, ўз навбатида, ҳар бир экспертнинг жавобгарлигини оширади ва шаффофликни таъминлайди, коррупция- нинг олдини олади. Энг асосийси, ҳар бир экспертиза лойиҳалари экспертларга бир хил тақсимланади. Масалан, Тошкентда- ги бир лойиҳага, агар шаҳар экспертлари банд бўлса, ё водийдаги, ё воҳодаги эк- пертни бандлик даражасига қараб туриб йўналтириш мумкин. Шунда экспертиза ишларини айна қайси эксперт қилаётга- ни ноаниқ қолади. Яъни лойиҳачи билан бевосита мулоқот қилиш имкони бўлмай- ди. Бу орқали том-том маълумотларни қозғаш чикариш, альбомлар тайёрла- ша ҳолат қолмайди. Лойиҳалар электрон қўринишда жўнатилгандан кейин ундаги камчиликлар ҳам электрон шаклда аниқ- равшан қўриниб туради. Лойиҳалар эк- пертизаси тезлашиб, сифати ошишига, хизматнинг арзонлашишига ва қимматли вақт тежаллишига эришилади.

Соҳадаги оғрикли масалалардан бири тендер савдоқаридир. Айни мавзу жуда кўп муҳокамага сабаб бўлган. Қўрил- ган чора-тадбирлар натижасида айни пайтда тендер тизимида вақтни икки баробар тежал имкони яратилди. То- ширилмагандан ҳужжатлар 14 тадан 6 тага қисқартирилди. Бундан бунён тендердаги асосий жараёнлар рақамлаштирилган ҳолда олиб борилади, энг асосийси, ти- зим кўнига 24 соат, бир ҳафтада 7 кун давомида тўхтовсиз ишлайди. Бунда

пудрат ташкилотлари исталган пайтда қатнашиб, лойиҳаларни юклаб олиб, нархларини киритиб, танлов савдоқарда қатнаша олади.

Тендер савдоқарнинг шаффоф ва адолатли ўтишини таъминлашда рейтинг тизими муҳим аҳамият касб этади. Айни кунда бу тизим ишлаб чиқилди. Унда пуд- рат ташкилотлари тоифалари аниқ қўр- сатилади. Эндиликда ҳар бир корхонанинг ишчиси касби ва билим даражасига қараб баҳоланади. Шунга мос тарзда 2021 йил 1 январдан бошлаб меҳнат дафтар- чалари ҳам тўлиқ электронлашади. Бу бизнинг рейтинг тизимимизга боғланади. Корхонанинг бу маълумотлари юқорида- ги кўмиталар томонидан рейтинг тизими- га мунтазам киритиб борилади. Худди шу мезонлардан келиб чиқиб пудрат ташки- лотлари баҳоланади ва рейтинг қўрсатки- чилари асосида танлов савдоқа иштирок этишлари мумкин бўлади. Энди буюртма- ни пудрат ташкилотини белгилаб бермай- ди, балки шаффоф электрон тизим орқали энг муносиби танлаб олинади. Демак, рақобат кучайиб, пудрат ташкилотлари рейтингда юқори қўрсаткичларга эришиш учун ҳаракат қилади. Ҳозирги кунда пудрат ташкилотларини бунга тайёрлаш, ўқитиш, малакасини ошириш бўйича иш олиб боришмоқда. Илгор давлатларнинг тажрибасини ўрганган ҳолда пудрат таш- килотлари ишчи-мутахассисларини ўқи- тиш, малакасини ошириш ва шу орқали уларнинг рейтингда яхши натижалар қў- сатишига эришиш асосий мақсад қилиб олинган.

Бугунги кунда республикаимиздаги шаҳарлар, қишлоқлар ҳудудларини ри- вожлантириш, уларнинг архитектуравий қиёфасини ўзгартириш ва шаҳарсозлик фаолиятини тартибга солиш мақсадида қўлбаш баш режалар, архитектуравий режалаштиришни ташкиллаштириш лойиҳалари ишлаб чиқилган бўлиб, улар билан оддий аҳолимиз, фуқароларимиз, тadbirkorларимиз таниш эмас.

Ана шу мақсадда Давлат шаҳарсоз- лик кадастри геоахборот тизими геопор- тали яратилди. У давлат шаҳарсозлик кадастрини юритиш ҳамда шаҳарсозлик

ҳужжатлари ва маълумотларини жа- моатчиликка онлайн режимда тақдим этиш вазифасини бажаради. Биз ушбу геопортал орқали шаҳарсозликнинг асосий фундаменти бўлган ҳужжатлар, шаҳарларнинг бош режалари ва ҳудуд- ларни архитектуравий режалаштиришни ташкиллаштириш лойиҳалари (АПӨТ) каби ҳужжатлар билан оддий аҳоли қат- ламини, тadbirkorларимизни таништи- ришни режа қилганмиз.

Тadbirkorлик субъектлари, фуқаро- лар геопортал орқали ўзини қизиқтирган ҳудуд бўйича шаҳарсозлик ҳужжатлари билан online режимда танишиш, бош ре- жалар билан, ушбу ҳудудда ўрнатилган шаҳарсозлик регламентлари билан тани- шиш ва мустақил қарор қабул қилиш им- конига эга бўлади.

Яъни тadbirkor геопортал орқа- ли ўзини қизиқтирган ҳудудда қанақа шаҳарсозлик фаолияти объектларини қуриш мумкинлиги, бунинг учун бел- гиланган шартларга оид маълумотлар билан танишади. Шаҳарнинг келажақда кенгайиш режалари ва коммуналлик, транспорт тармоқларининг ривожла- ниш схемалари билан танишган ҳолда ўз бизнеси учун қўлай муҳитни танлай олади. Аҳолига ҳам ҳудудларда амалга оширилаётган қурилиш жараёнларидан хабардор бўлиш имконияти яратилади. Ҳар бир киши ўзи яшаётган ҳудудда қана- қа объектлар қуриляётганлиги, улар- нинг лойиҳачиси ва бош пудратчиси ким эканлиги тўғрисидаги маълумотлар бил- лан эркин танишади.

Айни вақтда геопорталга Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Қашқадарё ва Су- рхондарё вилоятларидаги 80 дан ортиқ шаҳар ва шаҳарчанинг бош режалари, шунингдек, Тошкент, Сирдарё ва Жиззах вилоятларидаги жами 122 та ҳудуднинг архитектуравий режалаштиришни таш- киллаштириш лойиҳалари (АПӨТ) тўғри- сидаги маълумотлар жойлаштирилган.

Давлатимиз раҳбари томонидан соҳа мутасаддиларни олдиға ижтимоий об- ъектлар, мактабгача таълим ташкилотла- ри, мактаблар, соғлиқни сақлаш муас- сасалари қурилишига алоҳида эътибор бериш ва сифатини сезиларли тарзда ошириш, замонавий қўринишга олиб келиш бўйича ҳа 2 баробар ошиши ку- тиламоқда. Мутахассисларнинг прогнозига кўра, келажақда 30 мингдан ортиқ ҳўжа- ликнинг кооперация ва самарали ҳамкор- лик заңжиридаги иштироки таъминланиб, 12 минг гектар интенсив боғлар барпо этилади. Тайёр ҳолда ҳўжаликларга бе- риладиган 1000 дан ортиқ интенсив боғ эгалари 3 йил давомида назарий ва ама- лий билимга эга бўлади. Республикада миллий амалиётчи агрономлар мактаби яратилиб, хориқлик агрономларга бўлган талаб кескин қисқаради. Асосийси, Жаҳон банкидан олинган қарз 30 йил муддатда 4 марта айланади ва 1,2 млрд. долларлик самара беради.

Кундан-кунга ер ресурслари чекланиб бораётганидан келиб чиқиб, ҳозирги даврда 16 ва ундан юқори қаватли уй-жойлар барпо этиш, уларнинг маиший ва коммуникация тармоқларига тез ва сифатли уланишига рухсат беришни нормативларга киритиб, биноларни, асосан, хорижий тажриба асосида мустаҳкам қилиб қуриш тенденциялари кучаймоқда.

лиш нўқтаи назаридан сифатини ошир- ган ҳолда нархларни арзонлаштириш тамойилларига эътибор берилади. Бун- га эришиш учун эса, биринчи навбатда, нормативлар борасидаги ишларни жад- далаштириш, дунё тажрибасидан сама- рали фойдаланиш мақсадаға мувофиқ.

Кундан-кунга ер ресурслари чекла- ниб бораётганидан келиб чиқиб, ҳозирги даврда 16 ва ундан юқори қаватли уй- жойлар барпо этиш, уларнинг маиший ва коммуникация тармоқларига тез ва си- фатли уланишига рухсат беришни нор- мативларга киритиб, биноларни, асосан, хорижий тажриба асосида мустаҳкам қи- либ қуриш тенденциялари кучаймоқда.

Қайд этиш жоизки, бу бўйича вазирлик ҳузуридаги Қурилишда техник меъёрлаш марказига АҚШда ўқиган ва у ердаги ташкилотларда фаолият юритиб тажри- ба орттирган, PhD даражасини олган 15 нафар ёш мутахассис жалб қилинган. Шунинг билан бирга, ҳозир Европа Итти- фоқи Еврокодларини мамлакатимизда татбиқ этиш мақсадида халқаро миқёс- да Еврокомиссия билан келишув тузиш бўйича ишлар бошланган. АҚШнинг IBC кодларини Ўзбекистонда татбиқ этиш бўйича Жанубий Кореянинг KICT ком- панияси билан ҳамкорлик йўлга қўйилган. Марказ ҳодимлари томонидан Евро- кодлар тизими таркиби ўрганилмоқда, Еврокодларни миллий меъёрлар билан ўргинлаштириш бўйича таҳлиллар олиб боришмоқда.

Амалга оширилаётган барча ишлар Президентимизнинг “Инсон қадри — улуг. У эртага эмас, узоқ келажақда эмас, айнан бугун ўз ҳаётидан рози ва мамнун бўлиб яшاشи керак”, деган гапларининг амалдаги ифодасидир. Бу эса юртимизда амалга оширилаёт- ган улкан бунёдкорлик ишларида ўз аксини тошмоқда.

Зеро, бугун одамларни рози қи- лиш келагаимизнинг гўзал, бетак- рор бўлишини, улкан салоҳият ва қудрат касб этишини таъминлайди. Инчунин, бахтли одамларгина дунёни янгилашга, ўзгартиришга қодир. Мам- лакаимиз сиёсий, ижтимоий-иқтисо- дий, маънавий-маърифий соҳаларда амалга оширилаётган изчил ислохот- лар халқимиз руҳиятини кўтаришга, унинг кадр-кимматини, ҳурматини жо- йига қўйишга қаратилгани билан қадри- ли ва аҳамиятлидир.

Шу ўринда айтиш жоизки, Президентимизнинг 2017 йил 7 авгу- стадаги фармониға асосан, 2017 йилдан бошлаб август ойининг иккинчи яқша- нбаси Ўзбекистон Республикаси қури- лиш соҳаси ҳодимлари куни деб эълон қилинган. Ана шу муносабат билан со- ҳанинг барча ҳодимларини касб байра- ми билан муборакбод этамиз.

Лутфулла СУВОНОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Брифинг

Соҳиба МУЛЛАЕВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Президентимиз бошчилигида шу йилнинг 6 август куни Жаҳон банки иштирокидаги “Қишлоқ ҳўжалигини модернизация қилиш” лойиҳасини амалга оширишга бағишлаб ўтказилган видеоселектор йўғалишида олинаётган 500 миллион АҚШ доллари кредит маблағларини ўзлаштириш бўйича шакллантирилган лойиҳалар муҳоақа қилинди.

Президент Администрацияси ҳузури- даги Ахборот ва оммавий коммуникация- лар агентлигида қишлоқ ҳўжалиги вазири ўринбосари Баҳодир Ҳолиқов иштироки- да ўтказилган брифингда мазкур лойиҳа йўғалишлари ва компонентлари тўғриси- да атрофлича маълумот берилди.

Унда айтилишича, қишлоқ ҳўжалиги-

да давлат бошқаруви ва илмий-тадқиқот институтлари трансформациясига, ил- гор технологияларни жорий этишга кат- та аҳамият қаратилади. Хусусан, жалб қилинаётган соҳадаги 10 та илмий-тад- қиқот муассасаси, 4 та ихтисослашган марказ фаолиятини тақомиллаштириш ва моддий-техника базасини яхшилашга ажратилади.

— Йўғилишда илмий-тадқиқот инсти- тутлари фаолиятини мувофиқлаштириш- ни тубдан ислоқ қилиш вазифаси қўйил- ди, — деди Баҳодир Ҳолиқов. — Қишлоқ ҳўжалиги вазирлигининг илмий-тадқиқот муассасалари ва ихтисослашган марказ- лари Академик Маҳмуд Мирзаев номида- ги Богдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти ҳудудига жойлаштирилади, лаборатория ускунала- ри ва техникалар билан таъминланади. Бундан ташқари, аграр секторга ихтисос- лашган ташкилотлар фаолиятини модер- низациялаш учун 20 миллион АҚШ до- ллари ажратилади. Бу маблағлар эвазига Уруғчилик маркази ва унинг 56 та элита ҳўжалиги тубдан ислоқ қилинади, соҳаға давлат-хусусий шерикчилик тамойили жо- рий этилади, Богдорчилик ва иссиқхона ҳўжалигини ривожлантириш агентлигини

янада ислоқ қилиш, сифатли қўчак ети- штириш ҳамда сертификатлаш тизими ама- лиётга киритилади.

Шунингдек, республика “Агрокимё” станцияси ва унинг 13 та ҳудудий филиалига эътибор қаратилади, 1 млн. ге- ктар майдоннинг агрокимёвий хариталари ишлаб чиқилади. Стандартлаштириш ва сертификатлаш тизими тубдан янги- ланиб, халқаро сертификатлар жорий этилади. Қолаверса, Қишлоқ ҳўжалиги техника ва технологияларини сертифи- катлаш ва синаш марказида синов май- да, доңчалари ташкил этилиб, Туркия ва Беларусь тажрибаси асосида янги те- хологиялар амалиётга киритилиши ҳам соҳадаги кўзга кўринарли ютуқлардан биридир. Экин навларини синаш мар- казининг илмий-тадқиқот институтлари фаолияти билан узвий интеграцияси таъминланиб, ГМО ва кимёвий техноло- гик лаборатория тизими яратилишини ҳам айтиб ўтиш керак.

Брифингда таъкидланганидек, Жаҳон банки томонидан ажратилаётган маб- лағнинг 70,5 млн. АҚШ доллари миқдо- ридаги қисми Қишлоқ ҳўжалигида билим ва инновациялар тизими (AKIS)ни йўлга қўйишга йўналтирилади. Бунинг учун Қишлоқ ҳўжалиги вазирлиги тизимидаги

“Агроинновация” давлат унитар корхо- наси ва Тошкент давлат аграр универси- тетини ҳузуридаги Гўза уруғчилиги мар- кази неғизида Қишлоқ ҳўжалигида билим ва инновациялар миқлиий маркази та- шкил этилади. Бунда Жаҳон банкининг 10-12 миллион АҚШ доллари миқдори- даги маблағидан фойдаланилади.

Бир сўз билан айтганда, “Қишлоқ ҳўжа- лигини модернизация қилиш” лойиҳаси- ни амалга ошириш орқали соҳада амалий тадқиқот ва ишланмалар 50 фоиз, элита ва супер элита уруғ-қўчаклар ишлаб чи- қариш ҳажми эса 2 баробар ошиши ку- тиламоқда. Мутахассисларнинг прогнозига кўра, келажақда 30 мингдан ортиқ ҳўжа- ликнинг кооперация ва самарали ҳамкор- лик заңжиридаги иштироки таъминланиб, 12 минг гектар интенсив боғлар барпо этилади. Тайёр ҳолда ҳўжаликларга бе- риладиган 1000 дан ортиқ интенсив боғ эгалари 3 йил давомида назарий ва ама- лий билимга эга бўлади. Республикада миллий амалиётчи агрономлар мактаби яратилиб, хориқлик агрономларга бўлган талаб кескин қисқаради. Асосийси, Жаҳон банкидан олинган қарз 30 йил муддатда 4 марта айланади ва 1,2 млрд. долларлик самара беради.

Фахр

Халқаро ҳамкорлар яна биттага кўпайди

Тошкент давлат юридик университети Халқаро университетлар уюшмаси — Observatory Magna Charta Universitatumга аъзо бўлди.

Мазкур нуфузли тўғилма 1988 йил- да Италияда ташкил қилинган бўлиб, ҳозир дунёнинг 88 мамлакатидаги 904 та етакчи университетни бирлаш- тириб келмоқда. Унинг асосий мақ- сади аъзо университетлар ўртасида ўзаро самарали ҳамкорликни йўлга қўйиш ва мустаҳкамлашдан иборат.

Президентимизнинг 2020 йил 29 ап- релдаги “Ўзбекистон Республикасида юридик таълим ва фанни тубдан тақо- миллаштириш бўйича қўшимча чора- тadbirkorлар тўғрисидаги” фармонида юридик таълим ва фаннинг халқаро таълим майдонидаги рақобатбардошли- гини таъминлаш вазифаси белгиланган эди. Фармон доирасида Тошкент давлат юридик университети томонидан бир қатор муҳим ташаббуслар амалга оши- рилмоқда. Хусусан, жорий йилнинг июнь ойида ТДЮУ Халқаро университет- лар уюшмаси (International Association of Universities — IAU), Халқаро юри- дик мактаблар уюшмаси (International

Association of Law Schools — IALS) ҳам- да Европа юридик мактаблари уюшмаси (European Law Faculties Association — ELFA)га қабул қилинди.

Халқаро университетлар уюшмасига аъзолик юртимизда юридик таълим сифа- тини ошириш йўлидаги навбатдаги муҳим қадам ҳисобланади. Уюшма таркибидаги фаолият Тошкент давлат юридик уни- верситетининг илмий ва педагогик жамоасига жаҳондаги илгор тажрибаларни ўрганиш, инновацион ишланмалар яратиш, таълим дастурларини тақомиллаштириш имко- нини беради. Бу эса пировард натижада университетнинг халқаро рейтинглардаги макъенинг яхшиланишига олиб келади.

Халқаро университетлар уюшмаси фаолиятини беш йиллик режа асосида ташкил қилиб, ўз аъзоларига таълим жараёнини тақомиллаштириш бораси- да консалтатив ёрдам қўрсатади ҳам- да уларнинг ўзаро ҳамкорлик қилишига қаратилган турли лойиҳаларни амалга оширади.

Тошкент давлат юридик университети Жамоатчилик ва ОАВ билан алоқалар бўлими

ЎзА якуни — 23:30 Топширилди — 1:55